

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ

К.І. Мінчева, керівник О.В. Устянська

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Анотація. Визначені основні характеристики і принципи соціального страхування громадян України. Наданий аналіз нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.

Ключові слова: соціальне страхування, нещасні випадки та професійні захворювання, умови праці.

Анотация. Определены основные характеристики и принципы социального страхования граждан Украины. Предоставлен анализ несчастных случаев и профессиональных заболеваний на производстве.

Ключевые слова: социальное страхование, несчастные случаи и профессиональные заболевания, условия труда.

Annotation. basic descriptions and principles of social security of citizens of Ukraine are Certain. The analysis of accidents and professional diseases is given on a production.

Keywords: social security, accidents and professional diseases, terms of labour.

Соціальне страхування – гарантована державою система заходів щодо забезпечення громадян у старості, на випадок захворювання, втрати працездатності, щодо підтримки материнства та дитинства, а також з охорони здоров'я членів суспільства в умовах безкоштовної медицини. Прийняття Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що призвели втрату працездатності» повинно посилити практичну роботу щодо профілактики нещасних випадків на виробництві [1]. Згідно закону буде правильним ставити питання про вжиття заходів щодо зведення до мінімуму впливу об'єктивно існуючих виробничих небезпек.

Страхування від нещасних випадків фінансується сукупністю підприємств. Оскільки це їхні власні гроші, вони самі повинні контролювати використання соціальних бюджетів в межах правового поля, з метою досягнення найкращих економічних результатів та втілення найефективнішої профілактичної політики [2].

За I півріччя 2014 року робочими органами виконавчої дирекції Фонду зареєстровано 3736 (з них 241 – смертельно) потерпілих від нещасних випадків на виробництві, на яких складено акти по формі Н-1. У тому числі складено 3204 (в т.ч. смертельно – 157) актів за формою Н-1 на випадки, що сталися і розслідування яких закінчилось у звітному періоді, та 532 (в т.ч. смертельно – 84) актів на випадки, що сталися у минулих роках, а акти на них складені у звітному періоді.

У порівнянні з аналогічним періодом 2013 року кількість страхових нещасних випадків зменшилась на 14,3 % (з 4529 до 3736). Кількість смертельно травмованих осіб зменшилась на 0,8 % (з 243 до 241).

За I півріччя 2014 року у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року кількість професійних захворювань зменшилась на 7,7 %, або на 230 випадків (з 2887 до 2665).

У структурі професійних захворювань у I півріччі 2014 року перше місце належить хворобам органів дихання – 67 % від загальної кількості по Україні (понад 1785 випадків). На другому місці - захворювання опорно-рухового апарату – 20 % (радикулопатії, остеохондрози, артрити, артози (понад 527 випадків). Третє місце за вібраційною хворобою – 5 % (понад 122 випадків), четверте – за хворобами слуху – 3 % (понад – 68) [3].

Реалізація цілеспрямованих заходів з покращення умов і охорони праці дозволить зменшити показник загального виробничого травматизму.

Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюються соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, що призвели до втрати працездатності» № 1105-ХІІ від 23.09.1999р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 46-47.
2. Соціальне страхування: історія і проблеми // Соціальний захист. – 1999. – №2. – с.43-52.
3. Соціальне страхування: Конспект лекцій / Укладачі: П.В. Тархов, В.М. Боронос, Е.Г. Козін, К.В. Савченко.– Суми: Вид-во СумДУ, 2009.– 164 с.
4. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. – Режим доступу: <http://www.social.org.ua/view/4544>.

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

В.А. Швидка, керівник В.Л. Доброва

Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова

Анотація. В даній статті розглянуто питання про зведення до мінімуму впливу об'єктивно існуючих виробничих небезпек з метою уникнення виробничого травматизму.